Mihai Alexandru – ÎN MARTIE

E o iarnă aspră, geroasă. Marca e tulbure, urâtă, rea; spume murdare cu alge moarte se târăsc printre stânci, parcă s-ar scurge bale şi sânge printre colţii unui monstru gigantic muribund. Scoicile în putrezire saturează acrul sărat şi umed cu miasme grele, dense, otrăvitoare. Cerul: ca un pahar murdar cu gura în jos peste mare şi peşte (armul negru, sterp. Pescăruşii planând apăsător ca o ameninţare sfâşie ceaţa cu ţipete diforme în care jalea e sugrumată de disperare. Vântul îngheţat ţiuie a pustiu şi pe plajă cu nisip aspru şi întunecat: doar lanţul urmelor mele.

M-am instalat în miez de iarnă în acest sat de pescari risipit printre nisipuri pentru că auzisem că are – ca orice sat – o poveste a lui, iar această poveste mă putea ajuta în modul cel mai direct în elaborarea unui studiu asupra teoriei civilizaţiilor concentrice simultane la care lucrez de câţiva ani. Cele câteva familii duc o viaţă primitivă existând aproape exclusiv de pe urma pescuitului pe care bărbaţi cu feţe de piatră îl practică în forme arhaice. Cât nu sunt pe mare, oamenii stau înăuntrul colibelor de pământ şi stuf refuzând orice contact cu lumea de dincolo de nisipuri. Pe rarii vizitatori se feresc a-i întâlni sau îi ignoră. Tocmai această închistare în liniştea lordesă vârşită m-a convins că aceşti oameni ascund ceva în tăcere, că acest ceva guvernează întreaga lor existenţă din timpuri imemoriale căci nimeni nu ştie când şi în ce împrejurări a fost întemeiată aşezarea.

Am pierdut socoteala zilelor aşternându-mi cu încăpăţânare de-a lungul plajei urmele mereu aceleaşi, obsedat de ţipătul deznădăjduit al pescăruşilor, într-o căutare veşnică şi inutilă ca un blestem a unui tărâm dispărut despre care nici marea nu-şi mai aminteşte.

Până când, după o furtună diavolească, am găsit pe plaja cotropită de alge puturoase, smulse din fundul mării, şi fragmente sclipitoare de meduze sfârtecate un pui de delfin alb mort, aruncat desigur de valurile violente prea departe pentru a se mai putea întoarce în mare. Era pentru prima oară când vedeam un delfin alb; n-am rezistat curiozităţii de a-l cerceta întorcându-l pe toate părţile, i-am deschis botul pentru a-i observa dentiţia şi atunci s-a petrecut evenimentul pe care-l aşteptam de o iarnă întreagă şi care avea să mă obsedeze în continuare încă multe ierni: din bolul delfinului a căzut un mic disc verde, dintr-o piatră poroasă, având încrustată în relief pe una

dintre feţe o sinusoidă tină diametrală, întreruptă în centru de un fel de floare în formă de inimă, formată din trei petale sau trei lobi care formau unghiuri egale deschise în sus. Nu m-a şocat atât faptul că acel obiect era ascuns în gura animalului, ci faptul că i» l era executat cu un rafinament artistic deosebit.

La început nu mi-am dat seama de grozăvia descoperirii mele. Am luat piatra şi am început să le-o arăt oamenilor din sat, folosindu-mă de aceasta ca pretext pentru a mă putea apropia de ei.

Abia de atunci încolo am reuşit să pricep puţin câte puţin ce semnificaţie avea acea mică bijuterie. Pentru că oamenii încetară să mă mai evite. Apropierea lor o simţeam însă crispată, mă stânjenea faptul că primeau vorbele mele cu încordare, cu o frică pe care numi-o puteam explica, parcă ar fi aşteptat să anunţ o condamnare sau un mare dezastru. I-am spus în glumă unei fete frumoase că am s-o iau cu mine când plec şi a început să plângă mut, fără a mă lămuri de ce face aşa. Am început să pricep că cineva sau ceva pe care eu momentan îl reprezint sau îl amintesc, ţine sub teroare aceşti oameni, astfel încât întreaga lor existenţă nu e decât aşteptarea conştientă a unei nenorociri iminente.

Într-o amiază însorită unul dintre bătrânii satului mi-a cerut să-l urmez. L-am însoţit până la un mic golf închis de o stâncă lungă ce înainta ca un dig natural, ne-am urcat pe ea şi am mers până la capăt. Apa era aici adâncă de câţiva metri buni, dar extrem de limpede. Mi-a spus să-i privesc umbra pe fundul apei şi într-adevăr, ea se vedea perfect acolo jos parcă nici n-ar fi existat apa. Am urmărit cu nerăbdare şi emoţie conturul foarte precis şi mi-am dat seama că a-coperea o pată întunecată care era gura unei peşteri sau a unui tunel orizontal, îngust cât să se poată strecura prin el un peşte mai mare. Atunci mi-a dezvăluit taina acelui tunel, de care se leagă superstiţiile şi spaimele satului.

În adâncime, sub litoral şi poate sub marea întreagă trăiesc nişte fiinţe care cândva au existat la suprafaţa pământului şi care îşi datorau viaţa nu Soarelui, ci rdiaţiei unei stele, pe atunci într-o poziţie favorabilă faţă de Pământ* şi care cu timpul s-a depărtat încât acum abia se mai zăreşte în nopţile senine, în au prevăzut prin calcule că acel astru îi va părăsi şi pentru că radiaţia lui impresionase anumite elemente din centrul lichid al Pământului care o reproduceau printr-o reacţie în lanţ, şi-au construit la mari a-dincimî oraşe întregi în care

s-au retras să-şi continue existenţa fără lumina Soarelui, în ultima vreme datorită intensificării activităţii suprafeţei solare au încercat o revenire la suprafaţă, dar razele acestui Soare îi dezintegrează. Pentru a-i capta totuşi energia care difractală o pot utiliza pe anumite fracţiuni, şi-au mutat asc/arile tot mai sus, spre suprafaţă şi în unele zone s-au întâmplat prăbuşiri „— i cutremure. O astfel de prăbuşire se pare că a avut loc chiar la câţiva zeci de kilometri de aici, la marginea oraşului.

Nu se ştie de când a apărut deschizătura pe care o privim şi prin care cei de jos trimit de la o vreme acelaşi mesaj: floarea acea indenscifrabilă. Dacă au ajuns până aici, înseamnă că satul stă pe gol. Dar nu de prăbuşire se tem oamenii. Ci de faptul că dacă cei de dedesubt dau semne de viaţă, o fac pentru a-şi anunţa apariţia. Ori, ca să poată exista ei, noi va trebui să dispărem; nu pentru că ne vor ucide, ci pentru că ne-or strica Soarele.

Ce mi-a spus bătrânul era exact ce doream să aflu, dar era totuşi numai o poveste. Mie îmi trebuia dovada că discul venise de acolo. Au urmat zile de întrebări, frământări, coşmaruri. Nu puteam ajunge la nicio concluzie. Teoria civilizaţiilor concentrice simultane continua să rămână doar o teorie, dar misterul ei atrăgător a devenit pentru mine o ameninţare apăsătoare, care mă domina.

În ultimele zile ale lui martie, iarna a trecut direct în vară, aşa se întâmpla aici. Albastrul potopitor al cerului s-a revărsat peste arcul subţire al orizontului în mare ademenit de sclipirile spinărilor argintii ale delfinilor. Crestele valurilor, fosforescente, desfăşurau ritmic pe plajă, într-o succesiune ameţitoare întinse dantele cinetice: şoapte prelungi, mângâiert efemere. Revenirea asta bruscă la lumină mi-a alungat deodată îndoielile şi spaimele. Mi-am dat seama că am urmărit o himeră şi că e mai bine să renunţ la fantezia civilizaţiilor concentrice. M-am hotărât să mă întorc chiar a doua zi acasă şi să mă ocup o vreme cu ceva care să mă purifice, să-mi limpezească mintea năclăită de abstracţiunile şi speculaţiile cu care mă amăgisem atâta vreme. Viaţa atât de directă a pescarilor, simplitatea ei extremă îmi dezvăluiau noi modalităţi şi-mi ofereau noi criterii şi mai ales nu puteam îndura aerul de martiră cu care mă urmă faţă de pescar în lungile plimbări pe plajă. \u suportam să treacă o i\ favă →-o iad, dar când mă apropiam de ea un mai simţeam decât o imensă deznădejde Mi-am că prezenţă mea îi face mult rău, dar ce puteam face? Trebuia să renunţ şi la ea; s-o uit,

chiar dacă acum ajunsese să însemne pentru mine mai mult decât toate teoriile tuturor civilizaţiilor.

După ce am terminat de împachetat am ieşit s-o văd pentru ultima oară, să încerc s-o lămuresc că sunt un om ca toţi oamenii, că între mine şi ce se petrece acolo în adânc nu e nicio legătură, că teama ei şi a celorlalţi nu era niciun rost, de acolo nu va veni nimeni şi nu le va face nimic, măcar ea să priceapă asta. Am găsit-o singură pe plajă, privind absentă în zare; atât de absentă încit nu m-a observat apropiindu-mă. I-am admirat profilul de statuie şi în o săgetat în creier o dorinţă irezistibilă să-iii înfig dinţii în obrazul alb şi catifelat ca o petală de magnolie. Dar în momentul când am atins-o, fata s-a speriat, a ripostat reflex şi în scurta încăierare i s-a rupt cămaşa. Atunci pe pieptul ei a strălucit un fel de medalion dintr-o piatră verde reprezentând o inimioară sau, mai degrabă, o floare trilobată… floarea de pe disc. Marea era de o limpezime perfectă. I-am smuls medalionul şi am luat-o la fugă prin văluri spre golf. Am plonjat cu piatra caldă în mână direct în orificiul deschis larg pentru a mă primi. Ciudat: în tunel nu era apă, ci aer. Un aer respirabil. Datorită cărui fenomen eu am putut pătrunde în tunel şi apa rămânea la nivelul deschiderii nu am înţeles. Linişte deplină, întuneric solid. Căderea vertiginoasă îmi producea o uşoară stare de tensiune datorită unei presiuni mari sau unei viteze deosebite pe care n-o simţeam ca atare, dar o deduceam.

* * *

Vântul îngheţat ţiuie a pustiu, dimineaţa e cenuşie şi pe plajă îngustă cu nisip aspru şi întunecat îmi zăresc de sus – planând cu aripile înţepenite de ger şi sare – şirul paşilor topindu-se în mare.